

Оценка на риска по отношение на здравето на животните, безопасността на храните и общественото здраве, във връзка със заболяването хронично линеене/изтощение (CWD) и трансмисивните спонгиформни енцефалопатии (TSE) при животни от сем. Еленови (*Cervidae*)

През март 2017 година бе възложено на три агенции да направят оценка на риска за общественото здраве относно заболяванията CWD и TSE при животни от сем. Еленови (*Cervidae*).

По изготвянето на оценката на риска са участвали агенциите – Агенция за здраве на растенията и здраве на животните, Агенция за безопасност на храните и Агенцията за общественото здраве и анализи. Спазвани са различни международни стандарти за оформянето на оценката. Като рискове бяха посочени прионното заболяване CWD при северните елените в Норвегия, което за първи път беше регистрирано през 2016 година и което е подобно на CWD при северно американските елени, както и атипичното CWD при благородните елени и евразийски лосове в Норвегия. Наличните данни показват, че това са две различни заболявания със засягане на различни тъкани при животните.

Проучване, направено не отдавна в Канада показва, че CWD при северно американските елени може да доведе до заразяване на дълго опашати макаци (опит). Това обаче е на база експеримент, необходими са повече изследвания и проучвания, за да се покаже какъв би могъл да бъде ефекта.

От гледна точка на здравето на животните, оценката на риска включва различни пътища и механизми за болестта. Обединеното Кралство (ОК) е преразгледало предишните оценки на риска и е направило актуализация с нови данни. Заключениеето което са направили е, че **риска за проникване** на CWD на територията на ОК е **нисък** до много нисък, **висок** е **риска за заразяване** на елените и много малък за други животински видове. За атипичната форма на CWD при елени и лосове рискът също е незначителен. Това е така, защото има регистрирани само две стада лосове на територията на ОК и едно стадо в зоопарк.

По отношение на безопасността на храните: цялостната оценка на риска за общественото здраве е с **много нисък риск** за консуматорите на месо добито от животни от по-горе споменатите животински видове.

По отношение на общественото здраве: общият риск е **много нисък**. Най-уязвими са гледачите на животни от сем. Еленови, ловци, ветеринарни лекари, персонал в клиника. Агенцията в Норвегия е потвърдила изследването на 41 891 проби, като 2 117 са били от свободно отглеждани животни (благородни елени), 19 от тях са показали положителен резултат на CWD. Повече от 10 000 лосове са били изследвани за атипично TSE. Около 7 000 елени са били изследвани за атипично CWD, с един положителен резултат.

Литературен източник:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/733401/Cover_paper_for_CWD_RA_26062018.pdf

Сходни материали по темата може да намерите на следния линк:

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

Изготвил:

д-р Силвия Пеева, главен експерт в ЦОРХВ, МЗХГ
16.08.2018 г.